

—|— Budapesti csata

E1944 augusztusának végén a Vörös Hadsereg Romániából támadást indított Magyarország felé. A Német Birodalom szövetségeseiként Magyarország különösen fontos szerephez jutott. A másik oldalra átálló Románia elvesztése után itt voltak a német befolyás alá tartozó területek utolsó olajkészletei. Szeptemberben a szovjetek átlépték a magyar határt. Horthy Miklós kormányzó 1944. október 15-én megkísérelte a háborúból történő kiválást. Válaszul aznap megkezdődött a „Panzerfaust” hadművelet és a nyilasok az SS-csapatok támogatásával átvették a hatalmat.

Decemberben a Vörös Hadsereg teljesen körbezárta Budapestet. A bekerített városban 70 000 német és magyar katona, valamint több mint 800 000 civil tartózkodott. Hitler utolsó töltényig elrendelt kitarási parancsa katasztrofális állapotokhoz és nagy veszteségekhez vezetett. 30 000 német és 17 000 magyar, a másik oldalon pedig közel 80 000 szovjet és román katona vesztette el életét.

A kitörés után megmaradt német csapatok 1945. február 13-án kapituláltak.

Katonatemető nyitvatartása
állandóan nyitva

Kiállítás nyitvatartása
egész évben hétköznap 8-16 óráig

Cím
2040 Budaörs, Gyár utca 2.

Kapcsolat
Volksbund Deutsche Kriegsgräberfürsorge e. V.
Sonnenallee 1, 34266 Niestetal
Tel.: 0049 (0)561-7009-0
Fax: 0049 (0)561-7009-221
E-Mail: Info@volksbund.de

Adományszámla
IBAN: DE23520400210322299900
BIC: COBADEFFXXX

Fotók: Volker Kreidler /
BArch 101I-680-8282A-38A / Faupel
123maps

Gefördert durch:

A Volksbund Deutsche Kriegsgräberfürsorge e. V. egy humanitárius szervezet, mely a külföldön található német hadisírok gondozását látja el. Feladatai közé tartozik továbbá az oktatási munka, valamint a megemlékezési kultúra és a béke támogatása.

www.volksbund.de

BUDAÖRS

Német-magyar katonai temető

—|— Itt nyugszik a második világháború több mint 16 300 halottja

A 2002. október 19-én felavatott budaörsi haditemető a legnagyobb magyarországi katonatemető. Itt nyugszik több mint 16 300 német és közel 800 magyar katona, akik a második világháborúban veszítették életüket, többek között a budapesti csatában, 1944. október 28. és 1945. február 13. között.

Budaörsre Magyarország más részein zajlott harcokban elhunyt holttesteit is áthozták temetésre. Ehhez körülbelül 1400 helyszínen exhumáltak holttesteket, akik Budaörsön találtak végső nyughelyükre. Manapság is zajlanak exhumálások és feltárások. A főkeresztnél található álló névtáblák, valamint fém-névkönyv arra a több mint

7000 háborús áldozatra emlékeztetnek bennünket, akiket már nem lehetett exhumálni.

A munka 1992-ben kezdődött. Dékány Margit és Csongrádi János megtervezték a temetőt, amelyet egy azzal határos békeparkkal kombináltak. Ehhez 1998 óta több száz facsémétét telepítettek – ezt a hozzátartozók, az érdeklődők és a Volksbund Deutsche Kriegsgräberfürsorge e.V. tagjai finanszírozták. A Német Hadisírgondozó Népi Szövetségnek Magyarországon további 14 hadi temetője van.

—+— Temető

E hadi temető felavatására tíz évvel a tervezés megkezdése után, 2002. október 19-én került sor. A magyarországi német nagykövet, Wilfried Gruber emlékező beszédében azt kívánta, hogy „ez a hely háború és a felejtés elleni figyelmeztető jel legyen, amely kiengesztelődésre, toleranciára és békére szólít fel”.

A temetőt Csongrádi János építész és Dékány Margit tájépítész tervezte meg. A Magyar Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium a teljes területet és

az épületet „Pro Architectura” díjjal tünteti ki.

A temető kertépítészeti kialakításának alapötletét azok az utak vonalát követő látótengelyek képezik, melyek a békeparkban is folytatódnak. A látótengelyek szabadon hagyásával külön ligetek alakulnak ki. A főtengelyek a facsoportokat szimmetrikusan tagolják. A sírfelületeket ezzel szemben szabadon hagyták.

- A Információs pont
- B Kiállítás a nevek könyvével
- C Fogadóasztal
- D Főkereszt – az emlékezés központi tere
- E Az ismeretlenek között nyugvó elesettek névtáblája. Amennyiben olyan halottakat exhumálnak, amelyek neve ismert, de maradványaik nem rendelkeznek egyértelműen a nevekhez, akkor ezeket „ismeretlenként” temetik el.

- F A főkeresztnél található álló névtáblák a nem exhumálható elesettek emlékére. Ezek az álló névtáblák azon német katonák neve áll, akik a térségben estek el, de maradványaik nem voltak feltárhatóak.

- G1 1-es parcella. Itt nyugszanak azok az elesettek, akik korábban a budapesti X. kerületi temetőben nyugodtak. Neveik a névtáblákon vannak feltüntetve.

- G2 2-es parcella. Ebben a parcellában helyezik végső nyugalomra a magyar honvédség katonáit, akik szövetségesként harcoltak a németek oldalán.

- G3–G13 3-13-as parcellák

- H Fém-névkönyv a nem exhumálható elesettek neveivel. A névkönyv kiegészíti az álló névtáblákon feltüntetett nem exhumálható elesettek névsorát.

- I Békepark
- J WC

- 1 Német-magyar katonai temető Budaörs
- 2 Szovjet hadi temető a budapesti kerepesi temetőben. Itt olyan szovjet katonák nyugszanak, akik a Budapestért folytatott csatában, illetve az 1956-os forradalom és szabadságharc során estek el.

- 3 Brit katonai temető, amelynek kialakítására 1947-ben került sor. Itt a Royal Air Force 173 tagja nyugszik.

- 4 Szoborpark, 1993-ban nyílt és az 1945-1989 közötti időszak kommunista emlékműveit mutatja be.

- 5 Az Új Köztemetőben lengyel, szovjet, olasz és román katonák sírjai találhatóak

- 6 Holokauszt-emlékmű, tervezte Hajós Alfréd, 1949-ben avatták fel a Kozma utcai zsidó temetőben.

- 7 „Cipők a Dunaparton” műalkotás, Pauer Gyula és Can Togay János hozta létre 2005-ben. Az alkotás az 1944 október és 1945 január között történt zsidóellenes dunaparti vérengzésekre emlékeztet.

- 8 Varga Imre Holokauszt-emlékműve arra a több mint 400 000 magyar zsidó áldozatra emlékeztet, akiket a nemzetiszocialisták gyilkoltak meg.

- 9 A Hadtörténelmi Múzeum a magyar hadtörténelmet mutatja be a középkortól egészen a világháborúig és ezen túlmenően.

- 10 A Szabadság-téri szovjet hősi emlékmű azokra a szovjet katonákra emlékeztet, akik a budapesti 1945-ös harcok során estek el.

- 11 A Terror Háza Múzeum kiállításával a két 20. századi totalitárius rezsim áldozatainak állít emléket.

